

BridgeAI Müfredatı

Modül 4: Yapay Zekada Etik, Çeşitlilik ve İnsan Hakları

Ders Planı 3: Yapay Zeka ve Demokrasi: Güç ve Etik Arasındaki Denge

Kasım 2025

Hazırlayan: Paradisskolan 4-9, Trollhättan, İsveç

Tarih	[Tarih Giriniz]	Öğretmen Kadrosu	Öğretmen
Dönem	[Dönem Giriniz]	Hafta	[Hafta Giriniz]
Sınıf Seviyesi	7-9. Sınıf (13-15 Yaş)	Süre	60 Dakika
Temel Öğrenme Alanı	Sosyal Bilgiler / Dijital Vatandaşlık / Etik		
Konu / Odak	Yapay Zeka ve Demokrasi – Hak ve Özgürlükleri Korumak		
Ders Adı	Yapay Zeka ve Demokrasi: Güç ve Etik Arasındaki Denge		

Kazanımlar

Bu dersin sonunda öğrenciler aşağıdaki becerileri kazanacaktır:

- Yapay zekanın demokratik süreçlerdeki avantajlarını ve risklerini açıklayabilecektir.
- Seçimlerde ve kamusal karar alma süreçlerinde yapay zeka kullanımını tartışabilecektir.
- Yapay zekanın etik ve insan hakları üzerindeki etkileri hakkında fikir yürütebilecektir.
- Yapay zekanın demokrasiyi ve insan haklarını nasıl etkilediğini açıklayabilecektir.
- Kamusal karar alma mekanizmalarında yapay zeka kullanımının risk ve faydalarını değerlendirebilecektir.
- Bir münazara hazırlık raporu yazabilecektir.
- Kendi duruşlarını/görüşlerini özetleyen bir infografik oluşturabilecektir.

Dersin Tanımı

Kısa Özet: Öğrenciler; seçimler, siyasi bilgilendirme ve karar alma mekanizmaları dahil olmak üzere yapay zekanın demokratik süreçlerdeki rolünü incelerler. Riskleri ve faydaları tartışır, yapılandırılmış bir münazaraya katılır ve yapay zekanın insan hakları ile özgürlükleri nasıl destekleyebileceği veya tehdit edebileceği üzerine düşünürler.

Ön Koşullar ve Gerekli Materyaller:

- İnternet erişimi olan cihazlar ve yapay zeka araçlarına erişim.
- Demo yapay zeka araçları (Önerilen: Dezenformasyon tespit araçları, çeviri araçları, öneri sistemleri).
- Çalışma Yaprağı A ve B.
- Canva erişimi.
- Dörder kişilik öğrenci grupları.

Ders Akışı (Süre: 60 Dakika)

1. Giriş / Derse Geçiş (Opening)

Öğretmen sınıfa şu soruları yöneltir:

- "Yapay zekanın demokraside herhangi bir rolü olmalı mı?"
- "Yapay zeka seçimleri daha adil mi yoksa daha adaletsiz mi hale getirir?"
- Tartışma konusu: "Siyasi bilgilere veya haberlere nereden ulaşıyorsunuz?"

Öğrenciler **Çalışma Yaprağı A**'yı doldurarak şu kavramları tanımlar: Demokrasi, İnsan hakları, Manipülasyon, Dezenformasyon (Yanlış bilgi).

2. Yeni İçeriğin Sunumu (Introduction to New Material)

Öğretmen öğrencilere gerçek zamanlı bir uygulama veya örnek gösterir:

- Haberlerde, reklamlarda ve deepfake teknolojilerinde yapay zeka kullanımı gösterilir. Öğrenciler avantaj ve dezavantajları analiz eder.
- Örnek araçlar incelenir: Bir dezenformasyon tespit aracı, kamu hizmetleri için bir yapay zeka çeviri aracı veya bir içerik öneri sistemi.

Öğrenciler şu soruları değerlendirir: Bu araç herkes için doğru sonuç veriyor mu? Anlaşılması kolay mı? İnsanları haksız veya taraflı bir şekilde etkileyebilir mi?

Daha sonra öğretmen, gruplara değerlendirmeleri için başka yapay zeka araçları atar.

3. Rehberli Uygulama (Guided Practice)

Öğrenciler dörder kişilik gruplar halinde **Çalışma Yaprağı B**'yi kullanarak kısa bir münazara raporu yazar:

- Seçimlerde yapay zeka kullanımının avantajları.
- Dezavantajlar ve riskler (önyargı/taraflılık, manipülasyon, deepfake, gizlilik sorunları).
- Etkilenen etik ilkeler.
- Grubun ortak ve nihai duruşu.

Öğretmen gruplar arasında dolaşarak geri bildirim verir ve kavram yanlışlarını düzeltir.

4. Bağımsız Uygulama (Independent Practice)

Öğrenciler Canva uygulamasını kullanarak "**Seçimlerde Yapay Zeka Kullanılmalı mı? Bizim Konumuz**" başlıklı bir infografik poster oluştururlar. Poster şunları içermelidir:

- Seçilen taraf (EVET veya HAYIR)
- Ü temel argüman
- Bir etik kaygı/problem
- Bir sonuç bildirgesi

5. Kapanış (Closing)

- Gruplar hazırladıkları raporları ve infografikleri hızlıca sunar.
- Öğretmen, yapılan sunumları demokrasi, haklar ve hesap verebilir yapay zeka kavramlarıyla ilişkilendirerek dersi bağlar.
- **Yansıtma / Çıkış Bileti (Exit Ticket):** *"Yapay zeka ve demokrasi hakkında öğrendiğim bir şey..."*
- *(İsteğe bağlı):* Yapay zekanın insan haklarını korumak için uyması gereken bir kural yazın.